

Sakkyndighet

Vil ha lyd- og bildeopptak i barnevernssaker

Øystein Helmikstøl

journalist i Psykologtidsskriftet

Barnevernssaker som er til behandling i fylkesnemnda må bli dokumentert, mener sivilombudsmann Arne Fliflet. Han får støtte fra Høyre.

SAKKYNDIGES MAKT: Psykologtidsskriftet skrev om sakkyndighet i en temaskjema i aprilutgaven, og intervjuet fire psykologer som var sakkyndige i en barnevernssak.

– Det vil styrke rettsikkerheten hvis det blir gjort nedtegnelser eller opptak med lyd og bilde av hva som blir forklart i fylkesnemndene.

Det sier sivilombudsmann Arne Fliflet til Psykologtidsskriftet.

Strid om uttalelser

I aprilutgaven beskrev vi en strid om hva som egentlig ble sagt i fylkesnemnda ved behandlingen av en barnevernssak. Sakkyndig psykolog Einar Salvesen ble beskyldt for å ha uttalt at han kun hadde lest 11 av 49 sider av en sakkyndigrapport Charlotte Reedtz skrev, og som Einar Salvesen sterkt kritiserte. Salvesen fastholder, slik han også sa til Psykologtidsskriftet i april, at han selvsagt hadde lest hele rapporten før han vitnet. Tidsskriftet snakket den gang med mange som var til stede under behandlingen av saken, fra de involverte partene, men fant ingen som kunne bekrefte påstandene fra Charlotte Reedtz.

I etterkant av artikkelen i april har Psykologtidsskriftet vært i kontakt med en kilde som støtter det Charlotte Reedtz sier.

– Jeg husker ikke akkurat hva han sa om antall sider, men jeg husker godt at Einar Salvesen sa at han ikke hadde lest hele rapporten til Reedtz da han vitnet og kritiserte hennes rapport i fylkesnemnda, sier kilden.

Vedkommende gikk imot at mor skulle få tilbake omsorgen for barna sine, men flertallet i nemnda konkluderte annerledes.

Moren i saken reagerer sterkt på påstandene:

– Jeg ville ha reagert om han hadde sagt det, fordi Salvesen og jeg gikk igjennom hele rapporten sammen flere ganger før nemndsbehandlingen, sier hun, og understreker at Salvesen også hadde lest hele rapporten før de møttes.

Sivilombudsmann Arne Fliflet kjenner ikke til saken og kan ikke uttale seg om den. Men han er enig i at den viser problemet.

– Det kan se ut som om den er en god illustrasjon på at det er viktig å ha en dokumentasjon på hva som har vært sagt i fylkesnemnda, sier han.

ØNSKER DOKUMENTASJON: Sivilombudsmann Arne Fliflet tar nå for første gang til orde for at det blir gjort nedtegnelser eller opptak med lyd og bilde av hva som blir forklart i fylkesnemndene.

Foto: sivilombudsmannen.no

Bør behandles som domsstolene

Fliflet har tidligere kritisert mangelen på dokumentasjon av hva som blir sagt i norske rettssaler. Dokumentasjon fra rettssaker kan begrense seg til dommernoteater og eventuelt journalisters referater. Nå tar Sivilombudsmannen for første gang til orde for at også barnevernssaker må bli dokumentert.

I 2005 vedtok Stortinget at det skal gjøres opptak i sivile saker, men opptaksutstyr er ennå ikke på plass. Ifølge Domstoladministrasjonen vil dette koste 300 millioner kroner i engangskostnader og minst 60 millioner i årlige driftskostnader.

– Diskusjonen hittil har dreid seg om dokumentasjon i domstolene, men prinsipielt skiller ikke forhandlingene i fylkesnemndene seg fra rettssaker i domstolene, sier Fliflet.

Sivilombudsmannen understreker at selv om fylkesnemndene juridisk hører inn under forvaltningen, skal de ut fra tvisteloven følge samme regler som domstolene følger.

– Også i forvaltningen er det viktig å få dokumentert det som har foregått, slik at det er etterprøvbart.

På hvilken måte en dokumentasjon skal skje vil blant annet avhenge av hvilke organer og hva slags saker det dreier seg om, mener Fliflet. Noen ganger vil nedtegnelser og referater være nok, men i fylkesnemndene, som arbeider etter reglene som gjelder for domstolene, vil det være naturlig å følge samme praksis som disse, understreker han.

– Jeg ser prinsipielt ingen grunn til å behandle fylkesnemndene forskjellig fra domstolene.

Støtte fra Høyre

Sivilombudsmannens forslag om dokumentasjon i fylkesnemnda får støtte fra Høyres Linda Helleland.

– Barn har svakest rettssikkerhet. Derfor er det enda viktigere med dokumentasjon i saker der barn er berørt, sier Helleland til Psykologtidsskriftet.

Hun er barne- og familiepolitisk talsmann i Høyre, og nestleder i programkomiteen som enstemmig nå går inn for å opprette familiedomstoler. Helleland understreker at forslaget om familiedomstoler ikke er vedtatt i partiet, det skal opp på landsmøtet nå i mai.

– For meg er det helt naturlig at alt skal dokumenteres av det som kommer fram, enten det er i retten, i fylkesnemnda eller i en familiedomstol, sier Helleland.

Det er mulig hun vil få trøbbel i en eventuell ny regjering fra høsten med forslaget. Slik svarer nestleder Per Sandberg i Fremskrittspartiet på spørsmål om dokumentasjon i fylkesnemndene:

– Vi ønsker primært å legge ned fylkesnemndene. Vi har derfor ikke inkludert disse i vårt forslag til lyd og bilde i domstolene.

SIVILOMBUDSMANNEN

- Behandler klager som gjelder både statlig, kommunal og fylkeskommunal forvaltning
- Det er en forutsetning at de ulike forvaltningsorganenes egne klagemuligheter er benyttet
- Behandlet 3046 saker i 2012, 14 prosent flere enn året før

FYLKESNEMNDENE

- Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker ble etablert 1. januar 1993. Det er i dag tolv fylkesnemnder
- Etatstyringen av fylkesnemndene ligger under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
- Fylkesnemndas vedtak kan bare overprøves av domstolene
- Fylkesnemnda har som oppgave først og fremst å fatte vedtak etter lov av 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester
- Fylkesnemndene mottok totalt 5 601 saker i 2012, og behandlet 4580 av disse i fjor
- Det er oppnevnt rundt 520 fagkyndige medlemmer, mange av dem er psykologer

Støtter Tranøy

I aprilutgaven innrømmet sakkyndig psykolog Joar Tranøy at han gjorde feil i den såkalte «Svanhild-saken» for ti år siden. Svanhild Wergeland sier til Psykologtidsskriftet at hun er glad for at Tranøy gikk ut offentlig med dette nå.

– Jeg har alltid oppfattet Tranøy som redelig og upartisk, sier Wergeland, som legger til at det er et stort framskritt at Barnesakkyndig kommisjon ble opprettet i 2010. Det fører til høyere kvalitet i sakkyndigarbeid, mener hun.